

Examensarbete, Högskolan på Åland, Utbildningsprogrammet för Företagsekonomi

Arbetsintegration i Finland respektive på Åland inom EU

Elena Kuzeva

2023:45

Datum för godkännande: 14.12.2023

Handledare: Anna-Lena Groos

EXAMENSARBETE

Högskolan på Åland

Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Författare:	Elena Kuzeva
Arbetets namn:	Arbetsintegration i Finland respektive på Åland inom EU
Handledare:	Anna-Lena Groos
Uppdragsgivare:	

Abstrakt

Detta examensarbete är inspirerat av den europeiska integrationen som den ekonomiska, sociala, kulturella integrationen av europeiska stater. Området jag vill undersöka är Finland, respektive Åland inom Europeiska unionen och dess relation till ekonomiska integrations- och inkluderingsprocesser som sker inom dess ramar.

För att samla in ytterligare fakta använder jag mig av kvalitativa datasamlingar. Den kvalitativa metoden ger oss detaljerad information om ämnet och får en djupare förståelse av frågorna. Det handlar om att analysera vetenskaplig text med hjälp av källor, till exempel böcker, artiklar och rapporter. Den kvalitativa forskningsmetoden kommer till uttryck också i fyra intervjuer med öppna frågor som jag gör med företrädare för processen av ekonomisk integration i Finland, respektive på Åland inom EU.

Nyckelord (sökord)

Integration, inkludering, ekonomiska migranter

Högskolans serienummer:	ISSN:	Språk:	Sidantal:
2023:45	1458-1531	Svenska	41 sidor

Inlämningsdatum:	Presentationsdatum:	Datum för godkännande:
20.11.2023	29.11.2023	14.12.2023

DEGREE THESIS

Åland University of Applied Sciences

Study program:	Bachelor of Business Administration
Author:	Elena Kuzeva
Title:	Work integration in Finland respectively on Åland within the EU
Academic Supervisor:	Anna-Lena Groos
Technical Supervisor:	

Abstract

This thesis is inspired by the European integration as economic, social, cultural integration of European states. The area I want to investigate is Finland, respectively Åland within the European Union and its relationship to economic integration and inclusion processes that take place within its framework.

To collect additional facts, I use qualitative data collections. The qualitative method gives us detailed information about the subject and gets a deeper understanding of the issues. The purpose of the method is to analyse scientific text, based on sources, for example books, articles and reports. The qualitative research method is also expressed in four interviews with open-ended questions that I do with representatives of the process of economic integration in Finland, respectively on Åland within the EU.

Keywords

Integration, inclusion, economic migrants

Serial number:	ISSN:	Language:	Number of pages:
2023:45	1458-1531	Swedish	41 pages

Handed in:	Date of presentation:	Approved on:
20.11.2023	29.11.2023	14.12.2023

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Inledning	5
1.1 Bakgrund	5
1.2 Syfte och frågeställning	5
1.3 Metod	6
1.4 Avgränsningar	7
2. Teori	8
2.1 Ekonomiska invandrades möjligheter i Finland, respektive Åland inom EU	8
2.1.1 Ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle	9
2.1.2 Ekonomisk återhämtning från covid-19-pandemin	10
2.1.3 Ekonomiska invandrare	11
2.1.4 Ekonomi, möjligheter och utmaningar för invandringen	13
2.1.5 Social utveckling som huvuddimension av nyanländas erfarenheter	15
2.2 Strategier och åtgärder som främjar integration	16
2.2.1 Prioriteringarna i främjardnet av integration	16
2.2.2 Förberedande utbildning och integrationsutbildning för ekonomiska invandrare	18
3. Empiri	21
3.1 Frågeställning/Ekonomiska invandrades möjligheter för en lyckades integrering	21
3.2 Frågeställning/Svårigheter och utmaningar för ekonomiska invandrare	24
3.3 Frågeställning/Strategier och åtgärder som främjar integration	26
3.4 Frågeställning/Varför väljer man att leva och bo som ekonomisk invandrare i Finland, respektive på Åland?	27
4. Analys och resultat	28
4.1 Vad är ekonomiska invandrades möjligheter i Finland, respektive Åland i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle?	28
4.2 Vilka svårigheter och utmaningar för invandringen finns det med att få ett integrerat samhälle?	30
4.3 Hur Finland, respektive Åland hanterar integrationen av invandrare?	32
4.4 Varför väljer man att leva och bo som ekonomisk invandrare i Finland, respektive på Åland?	32
4.5 Sammanfattning	33
5. Validitet och reliabilitet	35
6. Rekommendation till förändring	37
KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	38

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Mitt examensarbete är inspirerat av den europeiska integrationen som den ekonomiska, sociala, kulturella integrationen av europeiska stater. Europeiska unionen omfattar idag 27 europeiska länder som samarbetar och hjälper varandra och har gemensamma lagar och regler.

Området jag vill undersöka är Finland, respektive Åland inom Europeiska unionen och dess relation till ekonomiska integrations- och inkluderingsprocesser som sker inom dess ramar. För mig, som delaktig i dessa processer, är det intressant att utforska EU:s värderingar som människovärde, frihet, demokrati, jämlikhet, rättsstatsprincipen, mänskliga rättigheter och så vidare. EU arbetar brett och aktivt för att skapa förutsättningar för integration av invandrare i alla länder som ingår.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med detta arbete är att genom intervjuer och vetenskapliga artiklar, böcker, rapporter från forskningsinstitut och finsk lagstiftning undersöka arbetsintegration i Finland och respektive på Åland. Fokuset ligger på hur EU-samarbetet fungerar i verkligheten och hur stor roll integreringen spelar i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle.

Den större delen av kritikerna påstår att unionen är byråkratisk och komplex. Enligt Jan Vogler är negativa åsikter om EU-byråkrater starkt knutna till medborgarnas erfarenheter av deras inhemska byråkratiska institutioner. (*Why Do so Many People Hate EU Bureaucracy?*, 2023) Samtidigt hävdar förespråkarna att organisationen bildar en unik ekonomisk union med ett unikt överstatligt samarbete i världen. (*Ålands ekonomi under EU-medlemskapets första 25 år*, 2022) Frågeställningen lyfter fram fördelar och nackdelar med att vara ekonomisk invandrare i EU och objektivt överväga de viktigaste positiva och negativa konsekvenserna av detta.

Frågorna jag kommer att undersöka och vill hitta svar på är:

- Vad är ekonomiska invandrades möjligheter för en lyckad integrering i Finland respektive Åland i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle?
- Vilka svårigheter och utmaningar för ekonomiska invandrare finns det med att bo i ett integrerat samhälle?
- Hur Finland, respektive Åland hanterar integrationen av ekonomiska invandrare (strategier och åtgärder som främjar integration)?
- Varför väljer man att leva och bo som ekonomisk invandrare i Finland, respektive på Åland?

1.3 Metod

För att samla in ytterligare fakta använder jag mig av kvalitativa datasamlingar. Den kvalitativa metoden ger oss detaljerad information om ämnet och får en djupare förståelse av frågorna. Det handlar om att analysera vetenskaplig text med hjälp av källor, till exempel böcker, artiklar och rapporter. Inifrån- respektive utifrånperspektiv framställs ofta som motsatser till varandra, men att närma sig ett problem i det mesta av den forskning som i dag bedrivs inom samhälls- och beteendevetenskap befinner sig någonstans däremellan. Detta gäller oberoende av vilket tillnärmelseperspektiv forskaren använder sig av, teori och verklighet relaterar till varandra. Kvalitativa studier karakteriseras av en närhet till ett inifrånperspektiv. Det finns en närhet och en öppen interaktion och forskaren deltar oftast själv i insamlingen av data. Ett jag-du-förhållande råder mellan intervjuaren och informationen. (Olsson & Sörensen, 2007)

Den kvalitativa forskningsmetoden kommer till uttryck också i fyra intervjuer med öppna frågor som jag gör med företrädare för processen av ekonomisk integration i Finland, respektive på Åland inom EU. Målet med dessa intervjuer är att låta personer dela med sig av åsikter eller erfarenheter på ett fördjupat sätt, och eventuellt komma fram till förslag på hur man kan förbättra den nuvarande situationen.

En kvalitativ bedömning är inte en särskilt högklassig bedömning. (*Vad betyder kvalitativ?*, 2023) Resultaten grundar sig på ett litet antal individer (mikro) och ett stort antal variabler. Resultaten går på djupet och gäller specifika miljöer, omständigheter och tidpunkter, det vill säga specifika kontexter. (Olsson & Sörensen, 2007)

1.4 Avgränsningar

Jag fokuserar på den sida av integreringsprocessen som är relaterad till ekonomisk utveckling, till exempel vilken roll EU-medborgarskapet spelar på arbetsmarknaden och hur flyttningsrörelsen under EU-tiden har blivit en av grundläggande faktorer bakom befolkningstillväxten i arbetsför ålder i Finland, respektive på Åland. Examensarbetet undviker politiska och religiösa frågeställningar.

2. Teori

Examensarbetets teori baseras på vetenskapliga texter och forskningsresultat, granskad och forskningsbaserad information. Fokus ligger på en mer detaljerad utforskning av vad som faktiskt är en ekonomisk invandrare och vad det finns för möjligheter och utmaningar inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för invandringen i Finland, respektive Åland. Ämnen som också påverkar är till exempel principer för integrationsarbetet, arbetsliv och arbetskraftsinvandring och förberedande utbildning och integrationsutbildning för invandrare. Dessa är viktiga punkter för examensarbetets forskning om hur EU-samarbetet fungerar i verkligheten och vad som är huvudsakliga faktorer för en lyckades integrering i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle.

2.1 Ekonomiska invandrares möjligheter i Finland, respektive Åland inom EU

En av de ovannämnda huvudsakliga faktorerna i ekonomisk utveckling för Finland inom EU är medlemskapet i EG (Europeiska gemenskaperna) Det handlar om nya möjligheter för landet att samarbeta med övriga Europa och en ny uppgång eftersom det i början av 1992 var på väg in i en djup ekonomisk depression. (20 år sedan Finland ansökte om medlemskap i EG, 2012)

“EG har blivit EU och under dessa år har unionen förändrats totalt. Det mest överraskande har säkert varit den kraftiga integrationsutvecklingen under de senaste åren. Den har skett delvis som en följd av finanskrisen och snabbare än enbart med politiska beslut, säger Sari Essayah.” (20 år sedan Finland ansökte om medlemskap i EG, 2012)

Våren 1992 bestämde Finlands regering att ansöka till EG -medlemskapet. Finland och Åland väntade redan på att bli accepterade i EES (Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde), med tanken på att få rätt till fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och personer. Ragnar Erlandsson, som leder av Lantrådet på Åland (1991-1995), tar ansvaret att utreda konsekvenser av att gå med i eller stå utanför EG och reglera målsättningar och strategier för förhandlingarna. Enligt Rapporten från Ålands fredsinstitut nr 2-2021, gick Åland in i EU med en stark självstyrelse och god ekonomi. (Att påverkas och påverka - Ålands ambitioner och självbestämmande inom EU, 2021) Ålands plats för sig i Europeiska unionen är fixerad i

Finlands anslutningsfördrag i det så kallade Ålandsprotokollet. (*Åland i EU*, 2017) I detta avseende är det viktigt att notera att integrationsfrågor som till exempel socialpolitik, undervisning och näringsverksamhet spänner över många olika områden där Åland inte har lagstiftningsbehörighet på alla. (Granholm, 2009)

Finland är EU-medlem sedan den 1 januari 1995 och har utvecklat sig som ett av de mest lovande och ekonomiskt blomstrande länderna i världen. Landet har blivit en av de mest önskvärda destinationerna för invandrare från hela världen. (*obeng_godfred.pdf*, u.å.)

2.1.1 Ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle

Enligt Migrationsverket är antalet utländska medborgare som flyttar till Finland på grund av arbete fortsättningsvis högt och i början av 2023 har det lämnats in totalt 7 343 ansökningar om ett första arbetsuppehållstillstånd. (*Invandringen till Finland fortsättningsvis hög, intresset för att studera i Finland växer*, 2023)

För att få en uppfattning om varför Finland lockar, respektive Åland så stort intresse från ekonomiska invandrare, undersöker examensarbetet lite djupare landets moderna ekonomiska situation och utveckling. Finland presenteras som en del av den globala ekonomin och detta leder till att befolkningens ekonomi på nationell nivå påverkas av det som sker globalt. (*Finland som en del av den globala ekonomin*, 2023)

Finland är ett land som är indelat i 19 landskapsförbund och 70 ekonomiska regioner. De grundläggande ekonomiska sektorerna 2020 kan grupperas på följande sätt: industri med 20,3 %, offentlig förvaltning, försvar, utbildning, vård, sociala tjänster med 20,6 %, grossist- och detaljhandel, transport och hotell- och restaurangtjänster med 14,0 %. (*Finland – landsfakta*, 2023)

Inom EU, Finlands handel som innebär organiserad köpenskap med försäljning av varor eller tjänster står för 55 % exporten: Tyskland 14 %, Sverige 10 % och Nederländerna 7 %, medan 9 % går till USA och 5 % till Kina. 72 % av importen kommer från EU-länderna: Tyskland 17 %, Sverige 17 % och Nederländerna 9 %, medan 10 % kommer från Ryssland och 4 % från Kina. (*Finland – landsfakta*, 2023)

Ålands ekonomi under EU-medlemskapet karakteriseras med varuhandel, som ger ett negativt handelsnetto, medan tjänstehandeln, inklusive turismen, ger ett överskott (tjänstehandeln med EU har vuxit mer, 3,5 gånger). Det handlar om att de viktigaste handelspartnerna för Åland fortsätter att vara Finland och Sverige. (*Ålands ekonomi under EU-medlemskapets första 25 år, 2022*)

2.1.2 Ekonomisk återhämtning från covid-19-pandemin

Covid-19-pandemin upptar en viktig plats i examensarbetet för att den är ett fenomen som har drabbat alla EU-länder och är en av faktorerna som irreversibelt har påverkat den ekonomiska utvecklingen i Finland, respektive integreringsprocessen för ekonomiska invandrare de senaste åren.

Coronaviruset kom till Europa från Wuhan i Kina i början av 2020. Den första bekräftelsen om sjukdomen var i Bordeaux, Frankrike och två månader senare hade alla länder på den europeiska kontinenten redan rapporterat att någon procent av befolkningen är sjuk, till och med ett visst antal av dödsfall. Europeiska unionen blev världens epicentrum för covid-19 och detta ledde till begränsning av staternas gränser. (Rosik m.fl., 2022)

Begränsningarna av gränsernas permeabilitet kan beskrivas på följande sätt (Rosik m.fl., 2022):

- de inre gränserna i Schengenområdet fick återinförandet av gränskontroller
- sanitära kontroller införs. Det handlar om förlängning av gränskontroller, till exempel vid den polsk-tyska gränsen till och med över 24 timmar;
- återkalla "gränsövergångar". Antalet platser där gränsen får passeras blev begränsat.

Finland har klarat av covid-19-epidemin med procentuellt små skador med tanke på ekonomiska frågor i sammankoppling med andra länder i EU. En klar ekonomisk återhämtning från epidemin har skjutits fram till 2021 och fortsätter under de följande åren. Epidemins andra våg bromsade tillfälligt upp den ekonomiska tillväxten och efterfrågan på

tjänster har endast delvis återhämtat sig. Många företag har hamnat i en svår position, som leder till att antalet konkurser förväntas öka. (Varanka m.fl., u.å.)

I Finland uppstår årligen och försvinner ett mycket stort antal arbetstillfällen, mer än 200 000. Pandemin driver fram två förändringsfaktorer som varit aktuella redan förr i tiden: digitaliseringen och omstruktureringen av ekonomin. Finland klarar dessa förändringar tack vare ett EU-finansierat program för hållbar tillväxt fram till utgången av 2026. (Varanka m.fl., u.å.)

Enligt Invandringsstatistiken 2020, som bekräftar att arbetet är den vanligaste orsaken till att flytta till Finland, har coronaviruset påverkat antalet ansökningar om uppehållstillstånd har sjunkit på grund av coronavirusepidemin, medan antalet personer som flyttade till Finland minskade inte lika mycket. (*Invandringsstatistiken 2020: Arbete den vanligaste orsaken till att flytta till Finland, coronaviruset påverkade antalet ansökningar*, 2021) Statsrådet och ministerierna i Finland å sin sida har informerat att det inte finns begränsningar i dagsläget för inresa på grund av covid-19-epidemin. Det innebär att personer som reser in i landet inte behöver skaffa intyg som gäller covid-19 eller låta testa sig för covid-19. Institutet för hälsa och välfärd rekommenderar en full vaccinationsserie mot covid-19 till alla som reser utomlands. (*Finland – landsfakta*, 2023)

2.1.3 Ekonomiska invandrare

Begreppet flyktingar och ekonomiska invandrare blandas ihop därför att gränsen mellan vem som är vad inte är så knivskarp. Det som står på pappret vid förhandlingsbordet hamnar oftast fort i en gråzon. Kristallklart är att de som flyr undan krig och förtryck definieras som flyktingar, men ekonomiska migranter kunde vara också på flykt undan restprodukter av krig och förtryck, som ekonomisk misär och utfrysning av familjen, till exempel p.g.a homosexualitet. (von Sydow, 2020)

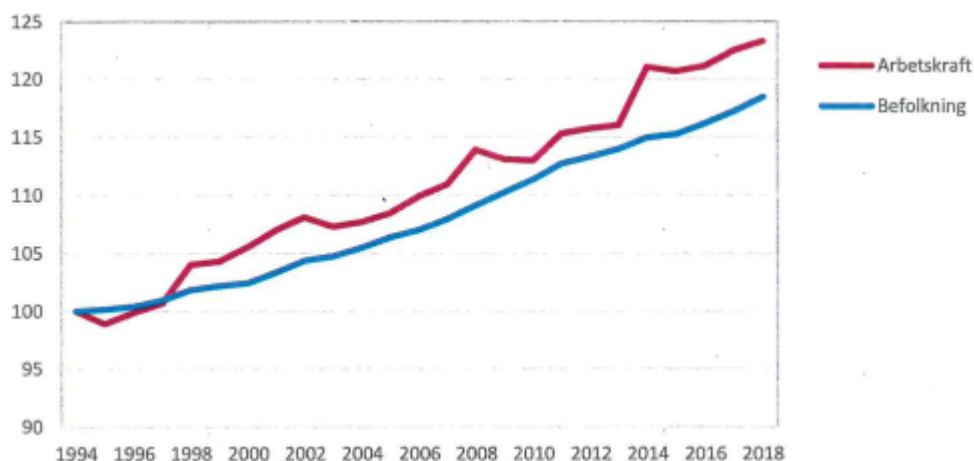
Enligt Justitie- och migrationsminister Morgan Johanssons SCB-citat på Twitter 12 februari 2019 : “Antalet utrikes födda i jobb har ökat med 58 000 på ett år och överstiger nu i miljon.

Nästan var femte som arbetar i Sverige är född utomlands. "Hur skulle Sverige klara sig utan dem?" (von Sydow, 2020)

För många av de ekonomiska flyktingarna är det grundläggande argumentet demografiska behov som inte imponerar på dem som har blivit av med sitt jobb, har svårt att betala hyran eller ser någon typ av maktlöshet. De nya européerna känner sig rädda och inte välkomna. Ett typiskt exempel är Tyskland som tog emot en miljoner flyktingar 2015 och har satt 400 000 i arbete. Det har blivit industrins tillväxt, men EU:s gemensamma regler garanterar inte att detta ska ske genom social dumpning. Tvärtom är det bevisat att det naturligtvis finns mörka zoner av exploatering. (von Sydow, 2020)

Flyttningsrörelsen under EU-tiden har blivit en av grundläggande faktorer bakom befolkningstillväxten i Finland, respektive på Åland. Inflyttningen från de nya EU-länderna ökar enormt mycket under 2000-talet. De flesta inflyttade är i arbetsför ålder. Ett intressant faktum är att sysselsättningen inom den offentliga sektorn har vuxit snabbare på Åland än i liknande regioner i övriga Finland under EU-medlemskapet. (*Ålands ekonomi under EU-medlemskapets första 25 år, 2022*)

EU-medborgarskapet spelar väldigt stor roll på den åländska arbetsmarknaden. Mellan 1994-2018, har arbetskraften (sysselsatta och arbetslösa) vuxit konstant med 23 procent och befolkningen har ökat med 18 procent. Figur 1 visar flyttningsrörelsens inslag till befolkningens åldersstruktur. (Ålands befolkningsutveckling under EU-tiden, february 2021)

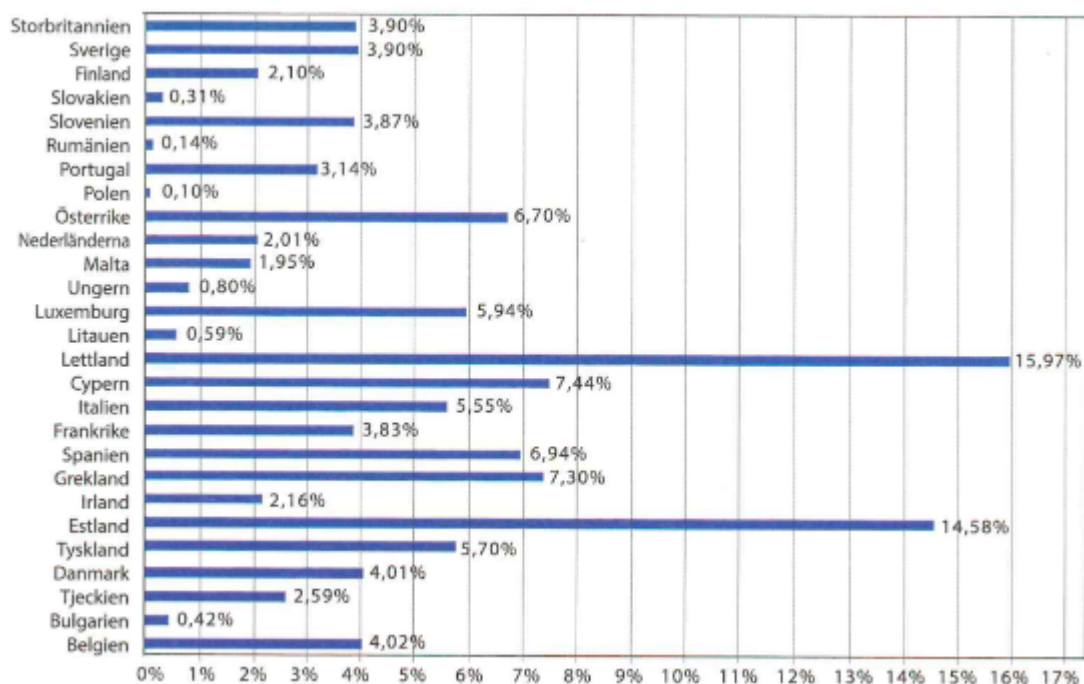
Figur 1. Befolkningens och arbetskraftens utveckling, index, 1994=100, källa: ÅSUB Befolkning

2.1.4 Ekonomi, möjligheter och utmaningar för invandringen

Fri rörlighet över gränserna för människorna är en av de centrala principerna som driver politiken för rättsliga och inrikes frågor i EU. Ett enhetligt Europa sker till en hinderfri flyttning som stöder ekonomin och den inre marknaden. Till exempel erbjuder processen en ny möjlighet för medborgare i områden där arbetslöshet råder. (Ruonala, 2008)

Människorna reser, studerar, bedriver handel, grundar företag eller familj över gränserna. Många flyr krig, naturkatastrofer eller förföljelse. Processen kan beskrivas som ett fenomen i den nya tiden och ganska intressant är att inte alla som är på jakt efter ett bättre liv tillhör EU. En stor procent av invånarna i EU-staterna är medborgare i andra länder utanför EU. Detta leder till kritik mot invandringen eftersom det framkallar ekonomisk kris och hög arbetslöshet och vissa länder som Frankrike till exempel utvisar romer som är medborgare i något annat EU-land. (Ruonala, 2008)

Figur 2 visar tydligt hur stor andelen av respektive lands befolkning är 2014:

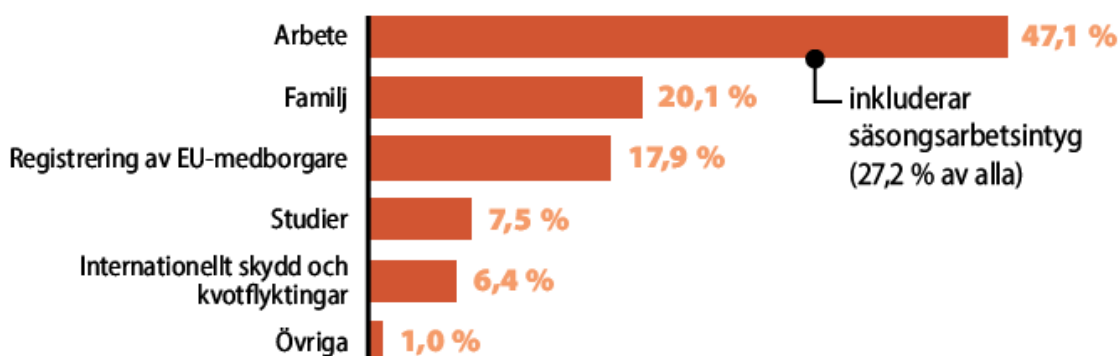
Figur 2. Icke EU-medborgares vistelse i medlemsländerna (EU 27) (Procent av respektive lands befolkning) (Ruonala, 2008)

EU ger en säkerhet och trygghet till sina medborgare att röra sig, uppehålla sig och arbeta fritt i olika medlemsländer. Norge, Island, Liechtenstein och Schweiz hör också till det europeiska ekonomiska samarbetsområdet (enligt ett särskilt avtal). Det handlar om det som kallades Schengenområdet, känd också som Schengenland. Det inkluderar 23 medlemsstater inom Europeiska unionen, utom Bulgarien, Cypern, Irland och Rumänien. (Ruonala, 2008)

“Medborgarens rättigheter i EU (Ruonala, 2008):

- rätt att röra sig och uppehålla sig
- rätt att studera, arbeta och utöva affärsverksamhet
- rätt att rösta och ställa upp som kandidat i val
- rätt till socialskydd
- rätt till jämlikt bemötande
- rätt till god förvaltning, rätt att ta del av förvaltningshandlingar
- rätt att väcka talan hos kommissionen och appellera till EU-parlament
- rätt att väcka talan hos Europeiska ombudsmannen
- rätt att få skydd från EU:s diplomatiska och konsulära myndigheter.”

Majoriteten av invandrare flyttar till Finland respektive Åland på grund av arbete. Som nästa i betydelse prioriteras studier, familjer och så vidare. Figur 3 visar att år 2020 beviljade Migrationsverket totalt cirka 21 000 första uppehållstillstånd i Finland.

Figur 3. Första uppehållstillstånd och registrering av EU-medborgare 2020. (Finlands befolkning blir mer heterogen – med regionala variationer, 2021)

2.1.5 Social utveckling som huvuddimension av nyanländas erfarenheter

Det är viktigt med socialtjänster i de olika stadierna av invandring och integration. Den sociala integrationen spelar stor roll för ekonomiska invandrares välbefinnande som en huvuddimension av nyanländas erfarenheter i det samhälle som tar emot dem. Finland erbjuder kommunerna olika tjänster och erbjuder stöd för hälsa och välbefinnande, tjänster för familjer och deras barn, mentalvårdstjänster och handikapptjänster. Invandrares rättighet att använda de sociala tjänsterna beror på statusen för vistelse i landet och hemkommunen. (Social- och hälsotjänster, 2023)

I kapitel 1 i Finska Socialvårdslagen paragraf 1 beskrivs lagens syfte som strävar efter (Socialvårdslag, 2014)

- 1) främja och upprätthålla välfärd och social trygghet,
- 2) minska ojämlikhet och främja delaktighet,
- 3) på lika grunder trygga behövlig, tillräcklig och högklassig socialservice samt andra åtgärder som främjar välfärden,
- 4) främja klientorientering och klientens rätt till god service och gott bemötande inom socialvården,
- 5) förbättra samarbetet mellan välfärdsområdets social- och hälsovård och kommunens olika sektorer samt andra aktörer för att de mål som avses i 1–4 punkten ska nås. (8.7.2022/589)

Det finska socialskyddssystemet ger intrycket att vara mycket komplicerat. Det kan kort sammanfattas som att det innebär tre grundläggande element (Granholm, 2009):

- Förebyggande social- och hälsovårdspolitik: det handlar om åtgärder inom miljö- och hälsoskydd, funktionell primärvård, företagshälsovård, mödra- och barnavård, förebyggande av social utslagning.
- Social- och hälsovårdstjänster: till exempel sjukvård, barndagvård, åldringsvård, service för funktionshindrade och utkomststöd.
- Socialförsäkring: Det består av rättigheter för folkpension, ersättningar i samband med sjukdom, moderskap och arbetslöshet för alla personer som är bosatta i Finland.

Vad beträffar Åland omfattar området för socialvård socialservice, utkomststöd, sociala understöd, sociala krediter som gäller enskilda personer, familjer och samfunds sociala trygghet och arbetsförmåga. Tillämpningslagen för lagstiftningen gäller på samma sätt för invandrare och för finska medborgare. I korthet kan det påstås att olika myndigheter på Åland avgör om olika stödformer, till exempel (Granholm, 2009):

- FPA fattar beslut om en individ har rätt att bli sjukförsäkrad i Finland och på Åland
- Kommunerna avgör hemvårdsstöd och offentlig sjukvård
- AMS bestämmer över stödformer som relaterar till arbetslöshet.

2.2 Strategier och åtgärder som främjar integration

2.2.1 Prioriteringarna i främjardnet av integration

Integrationen kan beskrivas som en individuell process för invandraren som leder till interaktion med samhället. Processen karaktäriseras av ökning av invandrares delaktighet, jämlikhet och jämställdhet i samhället. Det innebär också att invandraren själv är aktiv, att samhället är mottagligt, och myndigheterna och alla involverade aktörer samarbetar tillsammans. (*Integration och mottagning av flyktingar, 2023*)

Ansvar för den allmänna utvecklingen, planeringen, styrningen och prognostiseringen av den integrationsfrämjande politiken tar Arbets- och näringsministeriet och lagstiftningen och

integrationstjänsterna styr integrationfrämjandet. De grundläggande principerna med främjandet av integrationen understödjar likabehandling, icke-diskriminering och goda befolkningsrelationer. (Ålands Landskapsregering, 2023)

Integrationen har ökat väldigt mycket i Finland under 2000-talet och samhället har blivit mångskiftande. I slutet av 2020 bor över 279 000 utländska medborgare och över 444 000 personer med utländsk bakgrund i Finland. Huvudpunkter inom Finlands integrationsfrämjande politik består av planeringen och genomförandet av arbetskrafts-, utbildnings-, boende-, social- och hälsotjänsterna. De innefattar också ungdoms-, idrotts-, motions- och kulturtjänsterna. (Ålands Landskapsregering, 2023)

Oberoende av orsakerna till varför de har kommit till Finland, strävar de flesta invandrare i arbetsför ålder efter arbete eller meningsfull aktivitet. Vissa personer har flyttat på grund av de har redan en arbetsplats i Finland, men alla andra kommer ofta på arbetsmarknaden via arbets- och näringsbyråns sysselsättnings- och integrationstjänster. Många faktorer påverkar processen av sysselsättning som individuella egenskaper, utbildning, språkkunskaper och så vidare. Det handlar även om kvalitet på integrationstjänsterna, arbetsmarknadens behov och samhällets mottagande. (*Invandrare på arbetsmarknaden*, 2023)

I Finland respektive Åland hjälper Arbets- och näringsbyrån till med integrationen och sysselsättningen. Invandraren som strävar efter att komma ut på arbetsmarknaden, får kontakta tjänsterna och anmäla sig som arbetslös arbetssökande. Processen består av handledning och rådgivning, inledande kartläggning, integrationsplan och integrationsutbildning. (*Invandrare på arbetsmarknaden*, 2023)

Lagstiftningen innehåller till och med en lag om främjande av integration ((Lag om främjande av integration, 2010) och respektive Landskapslag (2012:74) om främjande av integration på Åland). Lagens syfte är formulerat identiskt i Finland och på Åland och anger att:

“Syftet med denna lag är att stödja och främja invandrarkvinnors och invandarmäns samt invandrarflickors och invandrapojkars utbildning, sysselsättning och annan integration samt deras möjligheter att aktivt delta i samhället. Lagens syfte är dessutom att främja jämlikhet och likabehandling och en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper.” (Landskapslag (2012:74) om främjande av integration, 2023)

Denna lag definierar också målet att ge invandraren de kunskaper och färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet, utan att förlora möjligheten att hålla sitt eget språk och kultur. Det finns även en separat punkt som består av "*integrationsfrämjande sektorsövergripande främjande och stödjande av integration med hjälp av myndigheters och andra aktörers åtgärder och tjänster,*" ((Lag om främjande av integration, 2010) och respektive Landskapslag (2012:74) om främjande av integration på Åland)

2.2.2 Förberedande utbildning och integrationsutbildning för ekonomiska invandrare

Examensarbetet ägnar särskild uppmärksamhet åt integrationsutbildning för ekonomiska invandrare som en av grundläggande strategier som främjar integration. Det finns många svårigheter och utmaningar för ekonomiska invandrare med att få ett integrerat samhälle. Därför spelar syftet med utbildningen en nyckelroll i integrationsprocessen eftersom det ger invandrarna tillräckliga färdigheter i språk och livskompetens, övergå till arbetslivet, påbörja utbildning som ger arbetslivsfärdigheter eller inleda yrkesutbildning. (*Integrationsutbildning*, 2023)

Utbildning och hög kunskapsnivå samt kännedom om olika kulturer är en av EU:s grundläggande ambitiösa strategier om Europas framtid. Teaching and Teachers Education, en internationell tidskrift för forskning och studier, har publicerat en intresseväckande studie som undersöker pedagogens tolkning om förberedande utbildning och integrationsträning för invandrare i Finland. Studien är baserad på tolv semistrukturerade intervjuer av lärare som arbetar med vuxna eller barninvandrare och analyserar dem (Taylor m.fl., 2023):

1. *Variances in students' knowledge, skill, and experience complicate integration;*
2. *Flexibility, the ability to alter classwork to suit students' needs, and the lack of preparatory support or relevant materials in diverse classrooms are problematic;*
3. *Adult immigrants' perception as workers, not students, results in a disconnect between expectations. A holistic/ecological approach to addressing the challenges is required to support integration and inclusion better.*

Under de senaste två decennierna har Finland registrerat en ökning av invandrare. Oftast är anledningen till migrationen arbets- och studiemöjligheter, familjerelationer och behovet av

asyl. En nationell befolkning på 5,54 miljoner har 8,5% utländsk bakgrund , varav större delen kommer från Östeuropa, med nuvarande ökning på grund av situationen i Ukraina och norra Afrika. (Taylor m.fl., 2023)

Situationen har blivit en oro bland lärare, som behöver ändra på sina prioriteringar av strategier och åtgärder som främjar integration och integration av invandrare. Denna ökade multietnicitet i samhället leder också till en ökning av efterfrågan på lärare och professionella utvecklingsmöjligheter, eftersom undervisningen nuförtiden begärs förståelse för elevernas olika bakgrund. (Taylor m.fl., 2023)

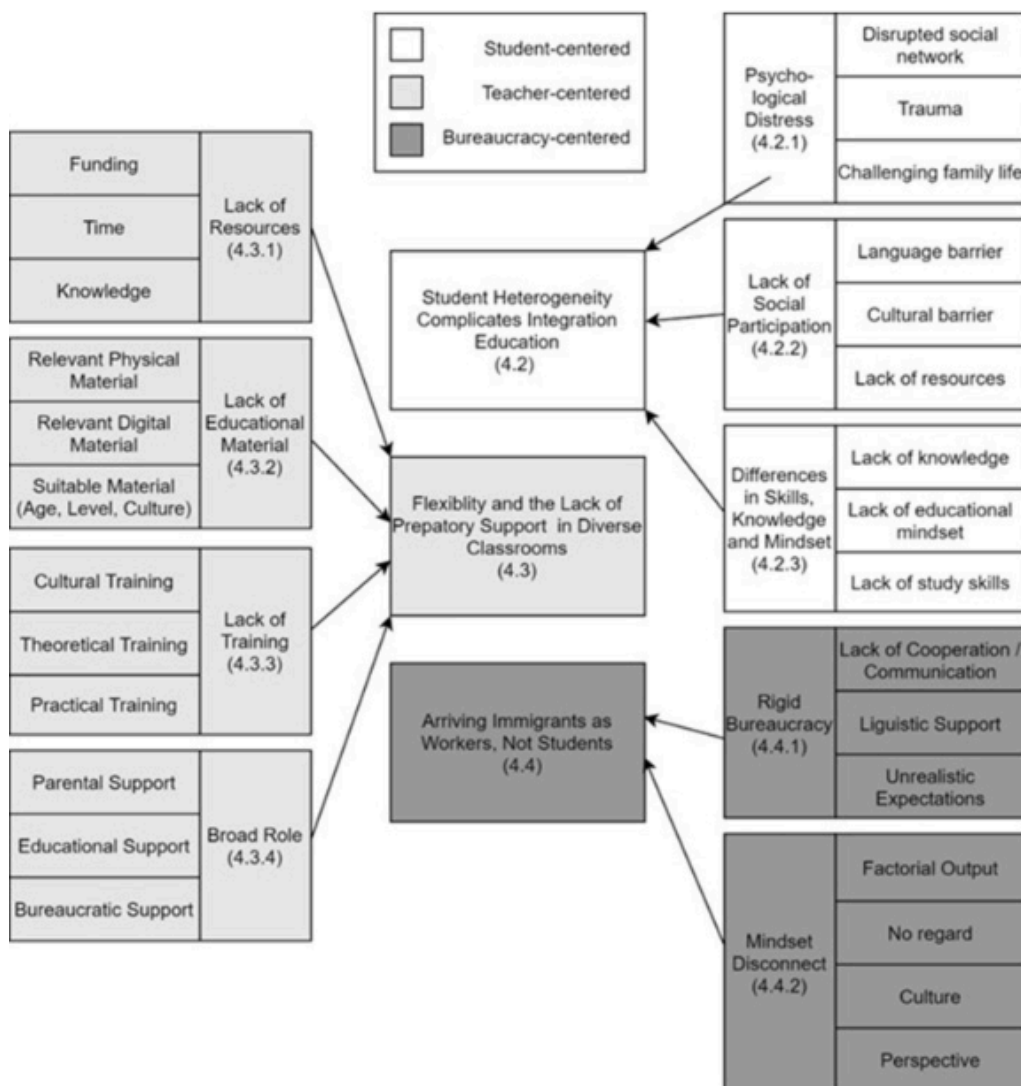
De sista tre teman i studien fokuserar på (se på tabell 1) (Taylor m.fl., 2023):

- Studerandenas heterogenitet komplicerar integrationsutbildningen
- Flexibilitet och bristen på förberedande stöd i olika klassrum
- Anländande invandrare som arbetare, inte studenter.

Tabell 1 nedanför består av en tematisk karta som visar de tre teman och deras motsvarande underteman och koder. Varje tema är sammankopplat till en annan synpunkt i undervisningsupplevelsen och lyfter fram gemensamma problem inom invandrarstudenter, pedagoger och statliga institutioners byråkrati. Tema nummer ett har samband med invandrarstudenter, det andra med pedagoger och det tredje med statliga institutioners byråkrati. (Taylor m.fl., 2023)

Tema ett handlar om att studenternas heterogenitet komplicerar integrationsutbildningen och innebär ämnen som skillnader i färdigheter, kunskaper och tankesätt, brist på socialt deltagande och psykisk ohälsa. Tema två behandlar flexibilitet och bristen på förberedande stöd i olika klassrum, till exempel brist på resurser, brist av utbildning, brist på utbildningsmaterial och bred roll. Tema tre, som undersöker hur ankommande invandrare ses som arbetare, inte studenter, förknippas med problem som stel byråkrati och att mindset kopplas bort. (Taylor m.fl., 2023)

Tabell 1. Tematisk karta som visar de tre teman och deras motsvarande underteman och koder. (Taylor m.fl., 2023)

Integrationsutbildning för invandrare på Åland handlar om undervisning i svenska och vid behov läs- och skrivundervisning. Den innebär också annan undervisning som främjar tillträde till arbetslivet och vidareutbildning samt färdigheter i samhällsliv, kultur och livskompetens. Stor uppmärksamhet ägnas åt tidigare kompetens samt yrkes- och studievägledning. (*Integrationsutbildningar och kurser, 2023*) Landskapsregeringen kontrollerar och fastställer integrationsutbildningens läroplan, men när det gäller en sysselsättningsfrämjande utbildning, är det Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (Ams) som tar emot studerande till integrationsutbildningen. (Ålands Landskapsregering, 2022)

3. Empiri

Frågeställningen i examensarbetet är uppdelad i fyra grundläggande ämnen och innehåller 11 öppna frågor. Fyra personer intervjuades. Två av dem (intervjuerna ett och två) bor och jobbar i Rovaniemi, Finland och de kommer från land som ligger utanför EU, medan de andra två (intervjuerna tre och fyra) befinner sig på Åland och är EU-medlemmar. Alla svarar på 11 likadana frågor och delar med sig av sina personliga erfarenheter. Frågorna är indelade i fyra grupper, relaterade till examensarbetets syfte och frågeställningar.

3.1 Frågeställning/Ekonomiska invandrares möjligheter för en lyckades integrering

Vad är ekonomiska invandrares möjligheter för en lyckades integrering i Finland, respektive Åland i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle?

1. Vilka möjligheter fick du som ekonomisk invandrare i Finland / Åland? Till exempel bättre jobb, kunna studera och så vidare?

- *Intervju 1 : I wouldn't say better jobs but close to equal opportunities as the locals. Though at first I have experienced being taken advantage of with regards to salary compensations since I am a foreigner who is still quite ignorant with the Finnish labour law.*
- *Intervju 2 : In my experience from the reality of Rovaniemi, opportunities have been comparable to those offered in other countries I have lived in and not necessarily better. Without a job, it can be difficult to prove your intention to permanently settle in the country and as a consequence, services such as healthcare can be a bit trickier to access. The same goes for some types of benefits (e.g. housing, unemployment) and as for job and studying opportunities, these are unfortunately restricted if Finnish is not spoken and even if it is. Study courses at universities are available in the English language and Finnish is not a requirement for all jobs, but so are in many other countries and in a larger, more assorted scale. Overall, opportunities are there, but especially on the jobs front, whether they are easily given is not that straightforward.*
- *Intervju 3 : Jag fick flera möjligheter att utvecklas i mitt yrke och mina intressen. Jag har alldeles för mycket jobb på Åland!*

- **Intervju 4 :** Jag fick möjlighet att studera språket och sedan fick jag jobba med mitt yrke och till och med lära mig ett nytt yrke.

2. Är språket viktig faktor för en välfungerande integration?

- **Intervju 1 :** I would say yes to this though until now I haven't really learned the local language since I don't really see the grave need for it in my current job. However, I feel like you would more or less stay in the same position without any possibilities of promotion if you don't make any efforts learning it. Some people may want to learn the language to feel the belongingness in the society but where I'm currently residing, a big part of the population are foreigners so this is really not the biggest goal for me.
- **Intervju 2 :** I would say language is not only important but also essential for a well-functioning integration, as much in the workplace as, and especially, in everyday life. I have direct and indirect experiences of annoyance and impoliteness towards immigrants who are speaking English or even Finnish to a varying degree of brokenness, when trying to run errands. Linking back to the first question, many more opportunities open up when the country's language is spoken, from trivial ones like sports to more relevant ones like the advancement of a career. However, even when speaking the language, it might still take time to fully integrate into the society.
- **Intervju 3 :** Språket är jätteviktigt för att kunna kommunicera med alla men samtidigt talar de flesta engelska.
- **Intervju 4 :** Ja, jätteviktigt.

3. Vad leder till egen ekonomisk stabilitet och att vara ekonomiskt oberoende?

- **Intervju 1 :** Achieving financial stability and independence is a goal that many people aspire to. It requires a combination of smart financial planning, disciplined saving and spending habits, and sometimes, a bit of luck.
- **Intervju 2 :** I would answer slightly differently for the two: whereas I believe any type of job can give financial independence, only a permanent or established fixed-term employment relationship could lead one to truly feel financially stable. I have been financially independent since I started working, but I'm only starting now to feel I'm reaching my own financial stability with a permanent job and the assurance of an income all year round.
- **Intervju 3 :** Man får ekonomisk stabilitet när man får jobba & tjäna pengar. Det som är bra med Åland är att man kan känna tillräckligt med pengar för att kunna spara & investera i framtiden.

- **Intervju 4 :** Jobba och spara.

4. Vad skapar ett bredare socialt nätverk och gemenskap?

- **Intervju 1 :** *Creating a wider social network and community involves building and nurturing relationships with a diverse group of people. A broad social network that can provide emotional support, professional opportunities, and a sense of belonging. Specifically now in the modern times, social media is one of the greatest tools to achieve a wide variety of networks whether it may be for the purpose of business and knowledge or just for simple human connections.*
- **Intervju 2 :** *An open mind, affability and the willingness to leave our comfort zone, which applies to both individuals and established communities/societies. For the former in particular, though, this maybe means letting go of some of the old habits and embrace the new reality. Language of course would also facilitate the creation and enlargement of a social circle, but this goes both ways, for immigrants as much as for locals who often think of the cultural exchange having to happen only towards the new in-comers and, talking about opportunities, failing to grasp one to enrich themselves.*
- **Intervju 3 :** *Språket hjälper så klart men det är väldigt hur man är själv som människa. Om man är social & vill skapa nya kontakter. Om man är introvert, då är det svårt att skapa nätverk!*
- **Intervju 4 :** *Man ska vara trevlig och öppen när man träffar nya människor.*

5. Vad är bra med integration i Finland / Åland?

- **Intervju 1 :** *Like in many other countries, Finland integration aims to help newcomers, particularly immigrants and refugees, adapt to the society and become active, contributing members of their communities. There are several positive aspects of integration efforts in Finland: Strong Social Welfare System, Education, Employment Services, Cultural Exchange, Healthcare and so on.*
- **Intervju 2 :** *There are courses targeted specifically towards immigrants to learn the Finnish language and culture. Some associations also have centres set up to facilitate integration by providing a point of contact between immigrants and the locals.*
- **Intervju 3 :** *Det är bra att alla får chansen att lära sig språket & delta i en integration kurs! Medis är den bästa integrationstället på Åland!*
- **Intervju 4 :** *Lätt att lära känna nya människor och skapa kontakter.*

3.2 Frågeställning/Svårigheter och utmaningar för ekonomiska invandrare

Vilka svårigheter och utmaningar för ekonomiska invandrare finns det med att bo i ett integrerat samhälle?

6. Vad är dåligt med integration i Finland/ Åland?’

- *Intervju 1 : While Finland has made efforts to promote integration and inclusivity for immigrants and refugees, there are still challenges and shortcomings in the integration process. It's important to note that these challenges are not unique to Finland and can be found in many other countries. Anyhow, for me the most common one is the: Language Barrier. Though the Finnish government offers support for Language programs for immigrants, it is still not as easy as it seems for foreigners like me. Learning a totally different language to try to fit in, in a society is very challenging and not to mention could take years of time to be fully mastered or even recognized by local speakers.*
- *Intervju 2 : At least here in Rovaniemi, I feel a general lack of involvement from the locals and of different age groups specifically. Immigrants tend to stick together and create their own communities, which is not bad per se, but I feel is partly also a result of disinterest to be wanting to be part of a community who is not really giving much opportunities and recognising the value of its international component. More generally speaking, Finland as a country has unquestionably a very small if any experience of immigration and despite the recent efforts, the social affectivity is still by default a bit reticent in welcoming the “unknown” which I really feel results in a subtle societal racism.*
- *Intervju 3 : Det som är dåligt : alla inflyttade är vänner med inflyttade. Det är nästan omöjligt att få åländska vänner & integrera sig i det åländska livet och inte bara en del av alla invandrare!*
- *Intervju 4 : Lätt att stänga in sig hemma och vara isolerad.*

7. Har du varit orättvist behandlat någonsin på grund av ditt ursprung? Om svaret är positivt /negativt skulle du kunna beskriva på vilket sätt?

- *Intervju 1 : Yes, of course. On my first job in Finland, we were treated so badly I can describe it so closely to slavery. They were even using my visa status to scare me into stripping my right to stay in Finland if I fail to do tasks that are not even included in my job description. The 27-year old new-comer me then, was ignorant to the fact about Finnish labour law which my previous employers*

have taken advantage of to benefit from me without facing the serious consequences of the aftermath when they suddenly voided my full-time permanent contract without proper agreements or discussions.

- **Intervju 2 :** *From my perspective, I have and it happened in relation to the search of a job. Despite speaking Finnish and having completed studies and achieved qualifications, I have been unable to get a stable and skill/competence-appropriate job for more than two years. I applied for several positions advertised in the Finnish language, which I could see myself as a suitable fit for, but never managed to get past the interview stage in those few occasions when this was even reached. Even though my Finnish language is admittedly not as perfect as that of a native, I can only speculate I have been set aside during the recruitment process because of this and also because of my education that having been completed abroad, it may have failed to stand out to a Finnish recruiter's eyes.*
- **Intervju 3 :** *Tyvärri, svart är ja! I 2012 var jag ledare av ett stort barn teaterprojekt. Vi behövde några sponsorer för barnens scenkläder. När jag kom till Hotel Arkipelag ville jag veta varför jag kom dit. De sa direkt att de behöver ingen städare... eftersom jag hade en accent då var jag en städare för dem... inte en teaterregissör ... väldigt otrevligt & nedvärderande!*
- **Intervju 4 :** *Nej.*

8. Kan du påstå att du har lyckats med att integrera dig i samhället du bor i? På vilket sätt om ditt svar är "ja" eller varför "inte"?

- **Intervju 1 :** *I would say no to this as I believe a successful integration requires an individual to be able to speak the local language fluently and confidently for their day to day life. Though, with my current company I sort of feel a little glimpse of belongingness due to the fact that most of the employees are foreigners as well. Still this doesn't conclude the Finnish Society as whole and this is still giving me as a foreigner very limited options in terms of economical opportunities.*
- **Intervju 2 :** *Yes and no, depending on whether we are talking about facts or feelings. Despite missing citizenship, I am a Finnish-speaking individual of immigrant origin who is living, working and taking part in community activities, so yes, I have succeeded in integrating myself, highlighting here the reflexiveness of the verb and so my sole effort towards this integration, and become a part of society. However, I still don't feel part of the society and I don't know if I ever will. I guess had I moved as a child or teenager this would have probably been different, but as an already adult person, I see it somewhat difficult to lose that sense of being a foreigner.*
- **Intervju 3 :** *Jag har absolut lyckat att integrera mig, för att jag är väldigt social & gillar att vara bland folk. Jag jobbar på flera ställen och känner väldigt många här!*

- *Intervju 4 : Jag tycker att jag har lyckats integrera mig i samhället. Jag jobbar och har många vänner och bekanta.*

9. Vad krävs av invandrare att lyckats med att integrera sig i samhället de bor i?

- *Intervju 1 : Integration into a new society is a complex and multifaceted process that involves both individual effort and support from the host country. Immigrants play a crucial role in their own integration, and several factors can contribute to their success: Learn the language and culture, Seek employment, Adaptability and continuous learning.*
- *Intervju 2 : Adaptability, patience, hard work, good disposition and the desire to actually become a part of that society, the latter especially if on a deeper soul level.*
- *Intervju 3 : Det krävs att våga prata med alla, det krävs att vara stark att kunna vara med sig själv även om man inte har vänner & känner sig ensamma. Det krävs att våga! Det krävs att man kan!*
- *Intervju 4 : Att vara öppen och lära sig språket.*

3.3 Frågeställning/Strategier och åtgärder som främjar integration

Hur Finland, respektive Åland hanterar integrationen av ekonomiska invandrare (strategier och åtgärder som främjar integration)?

10. Vad krävs av samhället för att förbättra integrationen?

- *Intervju 1 : Improving integration within society requires a collective effort that involves individuals, communities, institutions, and policymakers. When societies actively promote inclusivity, equal opportunities, and a sense of belonging for immigrants, they are more likely to reap the social, cultural, and economic benefits of a diverse and integrated community.*
- *Intervju 2 : Open-mindedness, empathy, a bit of selflessness and of utilitarianism, and the willingness to learn and adapt.*
- *Intervju 3 : Det krävs massor för samhället för att förbättra integrationen. Jag tror inte att ålänningarna är intresserade att känna djupare utlänningar eller känns deras historia. Det är inte lätt att få jobb om du inte är släkt med någon. Det finns många faktorer som påverkar integrationsprocessen i ett litet samhälle som Åland!*

- *Intervju 4 : Underlätta tillgång till SFI kurser*

3.4 Frågeställning/Varför väljer man att leva och bo som ekonomisk invandrare i Finland, respektive på Åland?

11. Varför väljer du att leva och bo som ekonomisk invandrare i Finland / Åland?

- *Intervju 1 : I come from a third world country and we are definitely below the economic standards of Finland. Though, I will be more than happy to stay in my country with the rest of my family, I can never attain the accomplishment I envision both career and compensation wise there compared to here. In conclusion, like most of the foreigners I know it all boils down to a greener pasture, as they call it, as the main reason for still staying.*
- *Intervju 2 : I first chose to move to Finland because of my studies having read Finnish language and culture, Rovaniemi specifically because it was a familiar place after having spent a year abroad here and because I saw a potential career in the tourism industry. I've not made it a secret that I've been close to leaving the country many times and despite the negativity that may have transpired from my answers above, I still choose to live here as an economic immigrant because I have nonetheless started a life here after all the efforts and I feel this is where I am supposed to be right now.*
- *Intervju 3 : passar mig just nu. På Åland har jag min sambo och hans dotter. Vi har jobb och hus. Vi stannar här åtminstone några år till. Det är viktigt att skapa sin egen miljö & familj & vänner.*
- *Intervju 4: Jag förstår inte uttrycket "ekonomisk invandrare ".Jag har flyttat hit så att min dotter ska växa i ett tryggare samhälle.*

4. Analys och resultat

I detta kapitel analyseras svaren av de fyra ekonomiska invandrare som intervjuades på ett strukturerat sätt, och återkoppling görs till den information som är relevant för forskningsfrågorna.

4.1 Vad är ekonomiska invandrares möjligheter i Finland, respektive Åland i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle?

Den första frågeställningen innefattar frågorna från ett till fyra. Baserat på respondenternas svar sammanfattas de viktigaste orsakerna till att flytta till Finland respektive Åland är arbete. Som nästa i betydelse prioriteras studier, familjer och så vidare. Alla fyra respondenterna betonar att ha en stabil och trygg arbetsplats är viktigt men också att lära sig det lokala språket är väsentligt för en välfungerande integration. Ett intressant faktum är att respondenterna ett och två, som bor i Finland, har olika uppfattning om det finska språket. För nummer ett är att tala finska är verkligen inte det största målet eftersom miljön till största delen består av utlänningar. Nummer två, som följd av en dålig upplevelse av irritation och oartighet mot invandrare som talar engelska, tror dock att landets språk öppnar fler möjligheter att integreras i samhället och att avancera även en karriär. Figur 4 visar på ett tydligt sätt förhållandet mellan respondenternas svar:

Figur 4. Förhållandet mellan respondenternas svar

Svaren på frågan 3 ger lite djupare förståelse varför arbetet tar den första platsen i figur 3 ovanför. Fast och trygg arbetsplats, i kombination med smart ekonomisk planering, disciplinerade spar- och utgiftsvanor, leder till ekonomisk stabilitet och oberoende. Detta hjälper till att invandrarna kan behålla önskad levnadsstandard och uppnå långsiktig ekonomisk trygghet.

Vad beträffar fråga 4, uppfattar alla av respondenterna att den personliga inställningen och ett öppet sinne spelar en väldigt viktig roll i processen att skapa ett bredare socialt nätverk och gemenskap. Att bygga relationer med *en* mångfaldig grupp människor kan ge känslomässigt stöd, professionella möjligheter och en känsla av tillhörighet. Det gäller affärs- och kunskapssyfte eller bara för enkla mänskliga kontakter. Respondent nummer två vidareutvecklar svaret på denna fråga genom att hävda att språket naturligtvis också skulle underlätta skapandet och utvidgningen av en umgängeskrets. Men tyvärr går båda hållen, vilket innebär att lokalbefolkningen ofta tänker på att kulturutbytet bara måste ske gentemot de nyanlända. Detta sker till misslyckats med att fatta möjligheten för att berika sig själva.

4.2 Vilka svårigheter och utmaningar för invandringen finns det med att få ett integrerat samhälle?

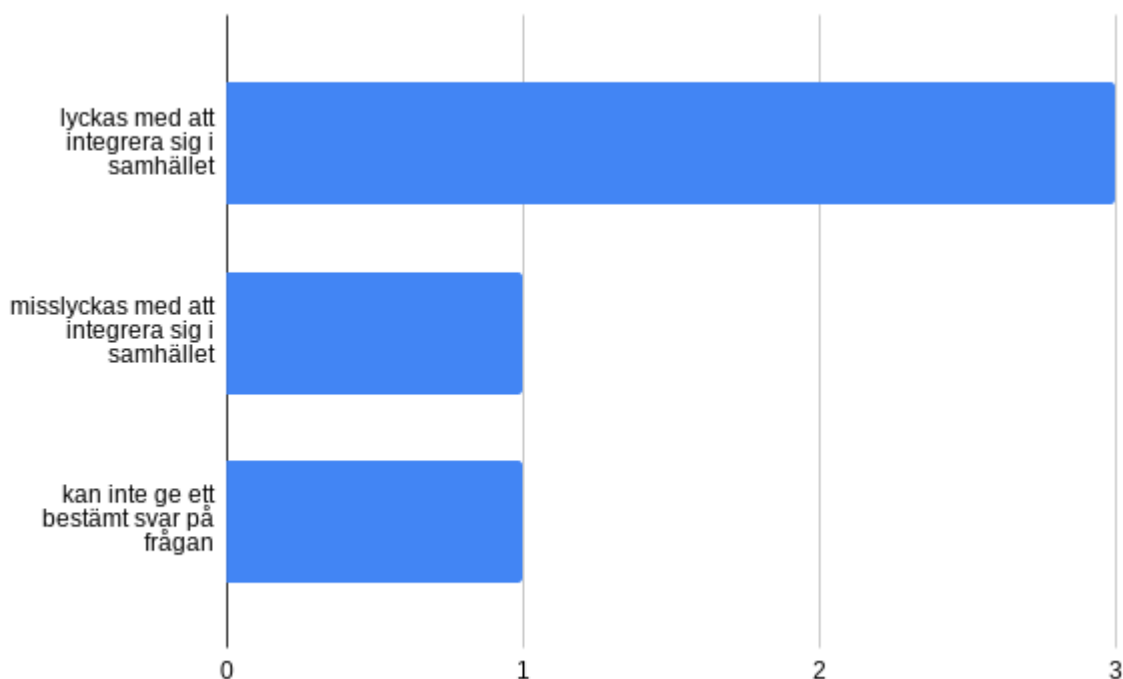
Denna rubrik baseras på frågorna från 5 till 9. Det handlar om att hitta svar på vad som är bra och vad som är dåligt med integration i Finland, respektive Åland, vilka svårigheter och utmaningar invandrarna möter i sina ansträngningar att integreras i det samhälle de lever i.

Alla respondenter bekräftar att Finland, respektive Åland strävar efter att hjälpa invandrarna att anpassa sig till samhället och bli aktiva och bidragande medlemmar i sina samhällen. Det kommer upp flera positiva aspekter av integrationsarbetet i Finland: starkt socialt välfärdssystem, utbildning, arbetsförmedling, kulturutbyte, hälso- och sjukvård och så vidare. Det finns organisationer som erbjuder gratis nybörjarkurser i finska och svenska som riktar sig särskilt till invandrare för att lära sig språket och kulturen. Oftast har de center för att underlätta integrationen genom att utgöra en kontaktpunkt mellan invandrare och lokalbefolkningen.

Angående nästa fråga (nummer 6) råder dock uppfattningen att det finns utmaningar och brister i integrationsprocessen. Det är viktigt att notera att dessa utmaningar är typiska för många andra länder, till exempel språkbarriären och brist på engagemang från lokalbefolkningen och från olika åldersgrupper specifikt. Det är inte lätt att lära sig ett helt annat språk för att försöka passa in i ett samhälle. Oftast tenderar invandrarna, speciellt de som har samma ursprung, att hålla ihop och skapa egna samhällen, vilket kan vara resultatet av ointresse eller någon typ av rädsla för avvisning.

Ojämligheten är tyvärr ett betydande problem i Finland, både på arbetsmarknaden och i det övriga livet. *“...etnisk diskriminering och diskriminering på grund av hudfärg verkar vara vanligare i Finland än andra former av diskriminering.”* (Mannila, 2021) Tre av fyra intervjuade bekräftar att de har varit orättvist behandlade under arbetet eller på jakt efter ett. Trots att de talar finska/svenska och har höga yrkeskvalifikationer och kompetenser, har de upplevt diskriminering på grund av sitt ursprung.

Integrationen definieras som lyckad när invandrare blir en arbetande del av samhället, följer samhällets modell och attityder, deltar frivilligt i samhällets verksamheter och samtidigt behåller delar av sina kulturella och etniska identitet. Figur 5 visar andelen positiva jakande och mindre positiva svar från respondenterna. En av dem (nummer ett), hävdar med eftertryck att personen själv har misslyckats med att integrera sig i samhället, eftersom denne känner väldigt lite tillhörighet på sin arbetsplats och får mycket begränsningar när det gäller ekonomiska möjligheter. Den andra respondenten (nummer två) låter lite mer positiv, men kan inte ge ett bestämt svar på frågan. Det beror på från vilken synvinkel frågan behandlas, till exempel om det handlar om fakta eller känslor. Ibland räcker det inte att ha boende, jobb och ett aktivt socialt liv för att skapa en känsla av tillhörighet. Respondenterna tre och fyra i sin tur påstår att de har absolut lyckats att integrera sig i samhället de bor i. De jobbar mycket och har skaffat många vänner och bekanta.

Figur 5. Andelen positiva jakande och mindre positiva svar från de fyra respondenterna.

Svaren på fråga 9 överlappar varandra. Integrering i ett nytt samhälle är oftast en komplicerad och mångfacetterad process som innebär både individuell insats och stöd från värdlandet. Alla respondenter betonar att invandraren spelar en avgörande roll i sin egen integration. Man måste våga lära sig språket och kulturen, söka arbete och jobba hårt, ha anpassningsförmåga

och kontinuerlig utveckling. Sist men inte minst rankas ett gott sinnelag och viljan att faktiskt bli en del av det samhället, det sistnämnda speciellt om det är på en djupare själsnivå.

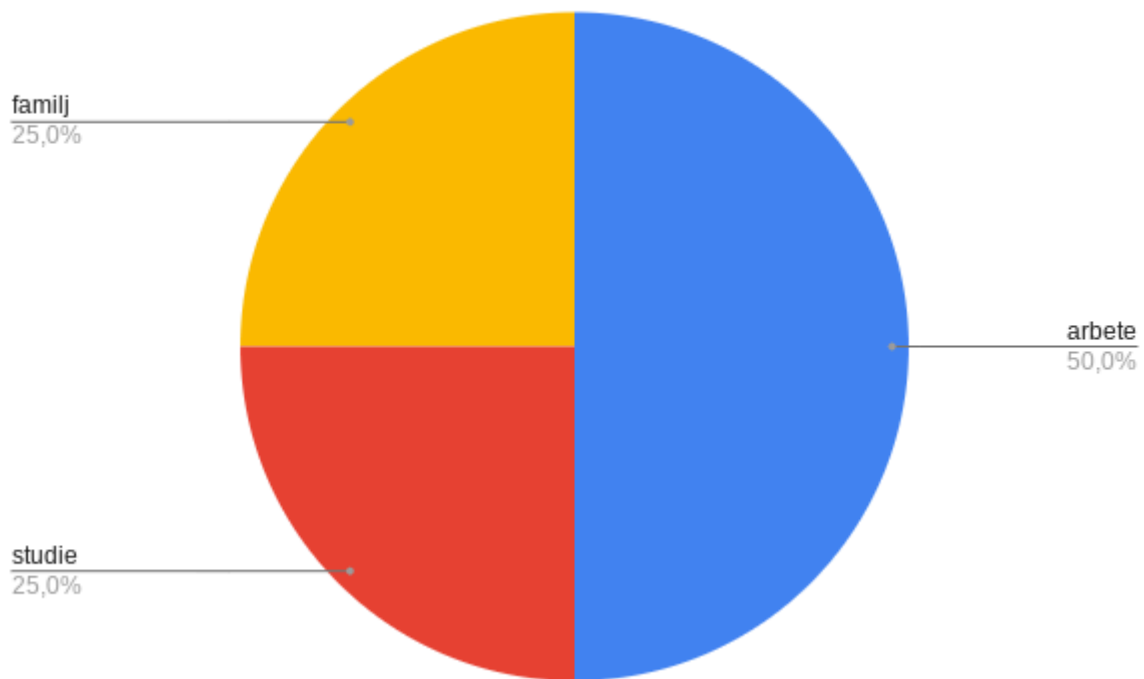
4.3 Hur Finland, respektive Åland hanterar integrationen av invandrare?

Integrationspolitikens mål inriktar sig på allmänna åtgärder inom områden som arbetsmarknad, utbildning, folkhälsa, hälso- och sjukvård, bostäder och så vidare. (Regeringskansliet, 2014) Ur de respondenternas synvinkel för att förbättra integrationen i samhället krävs en kollektiv insats som involverar individer, samhällen, institutioner och beslutsfattare. Samhällen kan understödja mer aktivt inkluderingsprocesser, som innebär lika möjligheter och känsla av tillhörighet för invandrare, öppenhet, empati, lite osjälviskhet och utilitarism, och viljan att lära och acceptera de nya kulturer och gemenskap.

4.4 Varför väljer man att leva och bo som ekonomisk invandrare i Finland, respektive på Åland?

Enligt Migrationsverket i Finland lämnades det år 2021 in mycket fler ansökningar om uppehållstillstånd på grund av arbete än någonsin tidigare. Trots det fortsatta coronaläget, lämnades det in 36 206 ansökningar om första uppehållstillstånd (2020: 21 160). Invandrare flyttar till Finland på grund av arbete, familj och studier. *”Förändringen i verksamhetsmiljön för invandring har under de senaste åren varit stor, och den tendensen fortsätter fortfarande”*, säger Migrationsverkets överdirektör Jari Kähkönen. *(Invandringsstatistiken 2021: Rekordmånga sökte uppehållstillstånd med arbete som grund, 2022)*

Svaren från intervjupersonerna som framgår av figur 6 i detta examensarbete bekräftar det som är skrivet ovanför. Respondent nummer ett definierar sitt hemland som ett tredjevärldsland, vilket definitivt ligger under Finlands ekonomiska standard och det är den främsta anledningen till att fortfarande stanna kvar. Respondent nummer två flyttade till Finland på grund av sina studier och ser en potentiell karriär inom turistnäringen. De andra två respondenterna pekar ut den ekonomiska stabiliteten och tryggheten de ger sin familj som huvudsaken till att vara invandrare på Åland.

Figur 6. Procentandelen av de fyra respondenternas anledningar till invandring

4.5 Sammanfattning

Analysen av intervjupersonernas svar sammanfaller helt med Invandringsstatistiken 2021 från Migrationsverket. År 2021 är arbete den vanligaste orsaken till att flytta till Finland och den vanligaste grunden för ett positivt beslut om uppehållstillstånd. Andra anledningar att flytta till Finland är familj (2021: 9 821 positiva beslut, 2020: 8 592) och studier (2021: 5 837, 2020: 3 225). (*Invandringsstatistiken 2021: Rekordmånga sökte uppehållstillstånd med arbete som grund, 2022*)

”Finland behöver även utländska arbetstagare. År 2021 beviljades det totalt 11 428 första uppehållstillstånd på grund av arbete. År 2020 var antalet 8 508”, säger Kähkönen. (Invandringsstatistiken 2021: Rekordmånga sökte uppehållstillstånd med arbete som grund, 2022)

Resultatet av de genomförda intervjuerna visar att respondenter tre och fyra, som bor på Åland, vågar påstå att de har lyckats med att integrera sig i samhället de bor i, medan

respondenterna ett och två svarar negativt. Enligt Rapport 2021:1 från Ålands statistik och utredningsbyrå bevisar att de inflyttades integrering i det åländska samhället från de närmaste grannregionerna är de som snabbast integrerar sig i det åländska samhället. De inflyttade från nya EU-länder och övriga världen verkar uppleva väldigt stora utmaningar med integration. Den vanligaste orsak till förekommande problem i den här gruppen är bristfälliga språkkunskaper. De finska och åländska samhällena är uppbyggda på normen att deras invånare är finsk- eller svenskspråkiga. (*Ålands befolkningsutveckling under EU-tiden, february 2021*)

Enligt Rapporten från Ålands fredsinstitution nr 2-2009 är Finland steget efter de andra nordiska och europeiska länderna. Det handlar om integrationspolicyer på olika områden och att hålla sig borta från de misstag som görs i grannländerna. Genom att utforska EU-ländernas immigrationshistorik, har Finland och Åland möjligheten att lyckas med integration. Den finska integrationslagen har för kort tid sedan utvärderats till att tillämpningsområdet ska expandera till att gälla alla som flyttar till Finland för minst ett år. (Granholm, 2009)

Det kan summeras att detta examensarbete i allmänhet syftar till att komma fram till sanningen om hur EU-samarbetet fungerar i verkligheten och hur stor roll integreringen spelar i processen av social och ekonomisk utveckling i ett modernt land som Finland. Frågeställningen överväger de viktigaste positiva och negativa konsekvenserna av detta. Integration är en fortgående process i två riktningar och kräver engagemang både från invandrarna själva och från det mottagande samhället. "*Goda etniska relationer främjar invandrarnas integration och deras känsla av delaktighet i samhället. Likabehandling av alla och en atmosfär som önskar invandrarna välkomna som medlemmar i samhället är förutsättningar för att integrationen ska lyckas.*" (*Integration av invandrare - Arbets- och näringsministeriet, 2023*)

5. Validitet och reliabilitet

Validitet och reliabilitet är begrepp som används mest inom studier med kvantitativ ansats men har börjat tillämpas även på studier med kvalitativ ansats. Begreppen kan lyckas mer eller mindre men det viktigaste är att man kontinuerligt måste använda sig av dem under hela projektet. Detta examensarbete strävar efter att få fram en hög nivå av validiteten och reliabiliteten genom att samla rätt sorts data och bearbeta den på ett systematiskt och hederligt sätt. Den valda metoden att mäta resultatet är triangulering. Den klassas som en indirekt metod i studier med kvalitativ inriktning och karakteriseras av att man ser problemet ur flera synvinklar. Till exempel datainsamlingen analyseras först utifrån ett systemteoretiskt perspektiv (de vetenskapliga källorna) och sedan analyseras samma material från ett livsvärldsperspektiv (de fyra intervjuerna). (*Validitet och reliabilitet*, 2002)

Validiteten är alltid beroende av kopplingen mellan metoden, arbetets syfte och frågeställningen. Det är viktigt att mätmetoden är användbar och lämplig för det man vill mäta. Man kan påstå att trianguleringen ger examensarbetet en djupare förståelse för hur EU-samarbetet fungerar i verkligheten i Finland, respektive på Åland och hur stor roll integreringen spelar i processen av social och ekonomisk utveckling av ett modernt samhälle. Analysen av insamlade material är väldigt objektiv när det gäller teorin, medan intervjuerna påverkas av respondenternas personliga erfarenheter och åsikter. Den här öppna undersökningsmetoden leder inte alltid till de mest korrekta och förväntade svaren på viktiga frågor på grund av att de fenomen man undersöker, t ex människors uppfattningar, attityder och vanor, är komplexa till sin natur. Man måste ställa rätt frågor i sin strävan att få rätta svar. Undersökningen i detta arbete är utformad så att de svarande kan vara anonyma och inte se andras svar. Sålunda undviks att de svarande är rädda för att svara ärligt, eller vill bättra på sanningen lite. Det handlar om undersökningens tillförlitlighet, och det vetenskapliga begreppet reliabilitet. (*Validitet och reliabilitet*, 2023)

Sammanfattningsvis kan man konstatera att detta examensarbete påstår sig vara neutralt och strävar efter att forskningens resultat kan tillämpas på olika kulturella och geografiska sammanhang. Möjligheten för tillämpning är beroende på vilken målgrupp fynden erbjuder

en innebörd, hur resultaten kan tillämpas och under vilka förutsättningar det går att tillämpa.
(*Validitet och reliabilitet*, 2002)

6. Rekommendation till förändring

Förslagen kräver vidare forskning inom detta område och förändring i arbetsintegrationens statliga system i Finland, respektive på Åland. Mer specifikt:

- Mindre byråkrati i Ålands arbetsmarknads- och studieservicemyndighet (AMS) och Folkpensionsanstalten (FPA). Till exempel mindre dokument för att få uppehållstillstånd och rättigheter i landet, snabbare beslut av myndigheterna, enkelt program för ansökningar och så vidare.
- Språkkurser för invandrare på arbetsplatsen
- Fungerande och aktiva sociala nätverk och relationer mellan invandrare och det omgivande samhället, dess institutioner och myndigheter.

“Den moderna världen har krympt. Finländare söker nya utmaningar i andra länder och utlänningar gör det samma i Finland. Vår migrationspolitik ska ge stöd för denna process. Byråkratin och samhällsklimatet får inte vara ett hinder för Finlands tillväxt. Allt fler invandrare kallar Finland för sitt hemland. Vårt ansvar är att hjälpa dem att integreras i vårt samhälle. Att få jobb för att försörja familjen, att lära sig landets språk – det är grunden till allt. “ Annica Tallqvist, Ledningens assistent (SFP-RKP, 2023)

KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING

20 år sedan Finland ansökte om medlemskap i EG. (2012, mars 22). Europainformationen.

<https://eurooppatiedotus.fi/sv/2012/03/22/20-ar-sedan-finland-ansokte-om-medlemskap-i-eg/>

Åland i EU. (2017, april 11). Europainformationen.

<https://eurooppatiedotus.fi/sv/finland-och-eu/1684-2/>

Ålands befolkningsutveckling under EU-tiden (No. 2021:1). (february 2021). Ålands Fredsinstitut.

Ålands ekonomi under EU-medlemskapets första 25 år. (2022, april 3). Ålands statistik- och utredningsbyrå.

<https://www.asub.ax/sv/utredning/alands-ekonomi-under-eu-medlemskapets-forsta-25-ar>

Ålands Landskapsregering. (2022, januari 3). *Utbildning i svenska, matematik, samhällskunskap och arbetsliv samt vägledning till arbete och vidareutbildning.* Läroplan gällande integrationsutbildning för vuxna invandrare på Åland.

https://www.utbildning.ax/sites/default/files/media/047_010322_bilaga_laroplan_gallande_integrationsutbildning_for_vuxna_invandrare_pa_aland.pdf

Ålands Landskapsregering. (2023, oktober 2). *Lagstiftningen styr integrationsfrämjandet.*

[Kotoutuminen.fi](https://kotoutuminen.fi). <https://kotoutuminen.fi/sv/principer-for-integrationsarbetet>

Att påverkas och påverka - Ålands ambitioner och självbestämmande inom EU (Nos. Nr2-2021). (2021). Ålands Fredsinstitut.

Finland – landsfakta. (2023). European Union.

https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/country-profiles/finland_sv

Finlands befolkning blir mer heterogen – med regionala variationer. (2021, april 13). Valtioneuvosto.

<https://valtioneuvosto.fi/sv/-/1410869/finlands-befolkning-blir-mer-heterogen-med-regionala-variationer>

Finland som en del av den globala ekonomin. (2023). Utbildningsstyrelsen.

<https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/finland-som-en-del-av-den-globala-ekonomin>

Granholm, P. (2009). *Översikt av lagstiftning och policy gällande integration av inflyttade i Finland och på Åland* (Nos. 2-2009). Ålands fredsinstitut.

Integration av invandrare - Arbets- och näringsministeriet. (2023). Työ- ja elinkeinoministeriö.

<https://tem.fi/sv/integration-av-invandrare>

Integration och mottagning av flyktingar. (2023). Integration.

<https://kotoutuminen.fi/sv/integration-och-mottagning-av-flyktingar>

Integrationsutbildning. (2023, december 10).

<https://www.suomi.fi/service/integrationsutbildning-arbets-och-naringsbyran/506aa5c2-7f1d-49fe-854d-0de33e03f6f1>

Integrationsutbildningar och kurser. (2023, februari 5).

<https://www.regeringen.ax/utbildning-larande/ovrig-utbildning/integrationsutbildningar-kurser>

Invandrare på arbetsmarknaden. (2023). Integration.

<https://kotoutuminen.fi/sv/arbetsliv-och-arbetskraftsinvandring>

Invandringen till Finland fortsättningsvis hög, intresset för att studera i Finland växer. (2023, juni 21). Maahanmuuttovirasto.

<https://migri.fi/sv/-/invandringen-till-finland-fortsattningsvis-hog-intresset-for-att-studera-i-finland-vaxer>

Invandringsstatistiken 2020: Arbete den vanligaste orsaken till att flytta till Finland, coronaviruset påverkade antalet ansökningar. (2021, januari 20). Maahanmuuttovirasto.

<https://migri.fi/sv/-/invandringsstatistiken-2020-arbete-den-vanligaste-orsaken-till-att-flytta-till-finland-coronaviruset-paverkade-antalet-ansokningar>

Invandringsstatistiken 2021: Rekordmånga sökte uppehållstillstånd med arbete som grund. (2022, januari 26). Maahanmuuttovirasto.

<https://migri.fi/sv/-/invandringsstatistiken-2021-rekordmanga-sokte-uppehallstillstand-med-arbete-som-grund>

Lag om främjande av integration, (1386/2010). Justitieministeriet (2010).

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2010/20101386>

Landskapslag (2012:74) om främjande av integration, (2012:74). Ålands landskapsregering (2023).

<https://www.regeringen.ax/alandsk-lagstiftning/alex/201274>

Mannila, S. (2021). *Diskriminering i Finland 2017-2019 : Datarapport*. Justitieministeriet.

obeng_godfred.pdf. (u.å.).

https://letsworktogetheredu.files.wordpress.com/2018/06/obeng_godfred.pdf

Olsson, H., & Sörensen, S. (2007). *Forskningsprocessen: kvalitativa och kvantitativa perspektiv*.

Liber.

Regeringskansliet, R. O. (2014). *Integration*.

<https://www.regeringen.se/regeringens-politik/integration/>

Rosik, P., Komornicki, T., Duma, P., & Goliszek, S. (2022). The effect of border closure on road potential accessibility in the regions of the EU-27. The case of the COVID-19 pandemic.

Transport Policy, 126, 188–198.

Ruonala, M. (2008). *EU-basfakta*. Utrikesministeriet, Europainformationen.

SFP-RKP. (2023). *Politik A-Ö: Migration och integration*.

<https://sfp.fi/artiklar/politik/migration-och-integration/>

Social- och hälsotjänster. (2023). Integration. <https://kotoutuminen.fi/sv/social-och-halsotjanster>

Socialvårdslag, 1301/2014 (2014). <https://finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2014/20141301>

Taylor, B. B., Wingren, M., Bengs, A., Katz, H., & Acquah, E. (2023). Educators' perspectives related to preparatory education and integration training for immigrants in Finland. *Teaching and Teacher Education*, 128, 104129.

Vad betyder kvalitativ? (2023). Kotimaisten kielten keskus.

https://www.sprakinstitutet.fi/sv/publikationer/sprakspalter/reuters_rutor_1986_2013/2005/vad_betyder_kvalitativ

Validitet och reliabilitet. (2002, mars 13). <https://infovoice.se/fou/bok/10000035.shtml>

Validitet och reliabilitet. (2023).

<https://gymnasiearbetet.nu/kapitel/kapitel-5-vetenskapiga-metoder/validitet-och-reliabilitet/>

Varanka, J., Määttä, S., Gullichsen, I., Tapanainen-Thiess, J., Pohjola, P., Voipio-Pulkki, L.-M.,
Lehtimäki, V., Volk, R., Rissanen, P., Salminen, M., Railavo, J., Sovala, M., Spolander, M.,
Tikka, T., Nederström, H., Pirhonen, E.-R., Auranen, K., Leino, T., & Vänskä, S. (u.å).

Scenarier på medellång sikt. Hämtad 30 september 2023, från

[https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163139/2021_VN_51.pdf?sequence=1
&isAllowed=](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163139/2021_VN_51.pdf?sequence=1&isAllowed=)

von Sydow, E. (2020). *Till Europas försvar. Värden att värna*. Bokförlaget Daidalos.

Why do so many people hate EU bureaucracy? (2023, september 4). EUROPP.

<https://blogs.lse.ac.uk/europpblog/2023/09/04/why-do-so-many-people-hate-eu-bureaucracy/>